

ПОЛИТИКА

Minimalna zarada i dalje ispod minimalne potrošačke korpe

Razlika koja od 1. januara, posle povećanja neoporezivog dela zarada, ostaje poslodavcima – oko 3.300 dinara, može biti iskorišćena za povećanje plata, ali i za nove investicije



Nova minimalna cena rada za zaposlene od 1. januara iznosi 143 dinara i veća za oko 13 dinara u odnosu na prethodnu 2017. godinu. Minimalnu zaradu u Srbiji dobija oko 350.000 radnika i oni će u 2018. godini primati za oko 2.202 dinara više nego lani, odnosno mesečno 24.882 dinara.

Činjenica je, s druge strane, da povećanje minimalne cene rada za oko 10 odsto ni blizu ne može da pokrije ni troškove minimalne potrošačke korpe koja je krajem oktobra prošle godine iznosila 36.369,35, a kamoli prosečne od 69.943,28 dinara.

Istovremeno je, izmenama Zakona o porezu na dohodak građana došlo i do povećanja neoporezivog dela zarada sa 11.700 na 15.000 dinara. Isti zakon predviđa da početnici u biznisu od nove godine mogu da ostvare pravo na oslobađanje od plaćanja poreza na osnovnu zaradu i to se odnosi na zaradu preduzetnika i najviše devet novozaposlenih u njegovoj firmi.

Novina je i da je do 2019. godine produžen rok za već postojeće olakšice prilikom zapošljavanja koje omogućavaju gazdama pravo na povraćaj od 65 do 75 odsto plaćenog poreza na zaradu u zavisnosti od broja novozaposlenih.

Iako će se ove mere odraziti na smanjenje priliva para u budžet republike za 7,5 milijardi dinara i lokalnih samouprava za 4,9 milijardi, cilj je da se na ovaj način smanji rad na crno. Poslodavci tvrde da će se ove mere sigurno odraziti na smanjenje sive ekonomije, odnosno prijavljivanje radnika i plaćanje doprinosa za PIO, jer će im opterećenje na zarade sada biti neuporedivo manje.

Nebojša Atanacković, član Socijalno-ekonomskog saveta, kaže da je država ispunila obećanje, s jedne strane povećala je opterećenje gazdama kroz veću minimalnu cenu rada, ali je s druge povećala i neoporezivi deo zarade što poslodavcima mnogo znači.

– Verujem da će većina onih koji su do sada novac od gazde dobijali na ruke biti prijavljeni, što će povećati broj zaposlenih, ali i priliv para u kasu PIO fonda po osnovu doprinosa. Razlika koja sada ostaje poslodavcima od oko 3.300 dinara između 11.700 i 15.000 dinara, može da bude iskorišćena za povećanje plata, ali i za nova ulaganja – kaže Atanacković.

Činjenica je, međutim, da će poslodavci zbog ovog povećanja neoporezivog dela zarada svojim radnicima morati da izdaju nove ugovore o radu ili anekse starih. S tim što u tim papirima zarada zaposlenog uopšte ne mora da bude onolika koliko je država maksimalno odredila. Naprotiv. To je zato što su pojedini ugovori o radu zaključeni na bruto, a neki na neto platu.

Onima koji imaju ugovorenu neto zaradu, ovo povećanje neće mnogo značiti, dok će nešto više para dobiti oni koji imaju ugovor na bruto platu.

Razlika od 3.300 dinara, može se se videti i na primeru bruto zarade od 50.000 dinara s porezom. Od ovog januara od tog iznosa oduzima se 15.000 dinara koliki je neoporezivi deo zarade, pa je osnovica za obračun 35.000 dinara. Kada se na tu osnovicu računa porez na zaradu od 10 odsto, odnosno odbije 3.500 dinara, dobije se 31.500 dinara, što je neto zarada radnika.

Subvencije usmeriti na inovativne kompanije

Od 188 projekata u prerađivačkoj industriji, koji su dobili državne podsticaje, samo četiri su se odnosila na visokotehnološke kompanije

Strateška odluka vlade je da u narednom periodu, osim podsticanja investicija koje zapošljavaju veliki broj ljudi, sa manjim platama, ubuduće više investira u privlačenje visokotehnoloških kompanija koje će zapošljavati i bolje plaćene visokoobrazovane ljude, najavljuje Marko Čadež, predsednik Privredne komore Srbije.



U narednim godinama menjaće se fokus, objašnjava Čadež, tako što će vlada „ciljati” investitore koji donose savremene tehnologije, omogućavaju našim firmama da se integrišu u njihove dobavljačke lance i koje će, kaže, angažovati visokoobrazovane radnike sa znatno većim zaradama.

„Među kompanijama koje dolaze sve više je onih koje srpskoj privredi donose savremene tehnologije”, kaže Čadež. Kao primer navodi „Cumtobel”, koji u Nišu gradi fabriku najsavremenije rasvete, a u tom gradu će imati i istraživačko i razvojno odeljenje, koje će, napominje, sarađivati sa niškim univerzitetom.

Da je ovakav zaokret neophodan pokazala je „Analiza efekata odobrenih podsticajnih sredstava za privlačnije investicija od 2006. do 2016”, koju su uradili dr Milorad Filipović, profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu, i dr Miroljub Nikolić, samostalni stručni saradnik Ministarstva privrede.

Subvencije za podršku investicijama koje su realizovane ili su u procesu realizacije (215 projekata) dodeljene su u osam oblasti, ali najviše u prerađivačkoj industriji.

Za realizaciju 188 (133 domaća i 55 stranih) projekata prerađivačke industrije odobreno 406.867.313 evra, što je 94,6 odsto svih odobrenih subvencija. Ovim projektima planirane su investicije od 1.717.288.591 evro (96 odsto svih investicija) i zapošljavanje 59.373 nova radnika (92,8 odsto). Najveći broj ugovora o dodeli podsticaja iz oblasti prerađivačke industrije usmeren je na projekte nisko tehnološke (80 projekata) i srednje nisko tehnološke složenosti (38 projekata).

Zanimljivo je da se u ovoj grupi nalaze samo četiri projekta iz oblasti visoke tehnologije. Za njih su odobrene subvencije od 2.040.000 evra (0,5 odsto odobrenog novca u prerađivačkoj industriji). Planirano je da ukupna vrednost investicija u ove projekte iznosi 13.525.000 evra (0,8 odsto vrednosti investicija prerađivačke industrije) i da se zaposli 360 novih radnika.

Za realizaciju 66 projekata iz oblasti srednje tehnološke složenosti opredeljene su subvencije i od 196.730.227 evra.

„Međutim, iako su ovi projekti klasifikovani u oblasti srednje visoke tehnološke složenosti, njihov tehnološki nivo trebalo bi uzeti sa rezervom jer se pretežno radi o projektima koji su najvećim delom vezani za proizvodnju delova za automobilsku industriju. Najčešće je reč o proizvodima niske složenosti, male dodate vrednosti, sa velikim angažovanjem manuelnog rada nisko kvalifikovanih radnika, bez značajnijeg efekta prelivanja i uključivanja lokalnih dobavljača u lanac proizvodnje. U ovoj grupi dominiraju proizvođači različitih vrsta kablova za auto-industriju, što se ne može oceniti baš kao nekakav proizvod srednje visokog tehnološkog nivoa”, navedeno je u analizi.

Posebno nepovoljna činjenica je da su podsticajna sredstva po novom radnom mestu za projekte iz oblasti visoke tehnologije gotovo na nivou podsticaja za projekte iz oblasti niske tehnologije i da su čak oko 40 odsto niži u odnosu na projekte odobrene iz oblasti srednje niske tehnologije.

U periodu od 2006. do 2016. potpisano je 314 ugovora o dodeli subvencija za privlačenje investicija, od čega je 149 ugovora potpisano sa domaćim, a 165 sa stranim investitorima. Ukupna predviđena vrednost investicija iznosila je 2.123.815.389 evra, pri čemu dominiraju strani investitori (81,4 odsto) u odnosu na domaće (18,6 odsto). Predviđeno je otvaranje 82.015 novih radnih mesta, ali samo 15,5 odsto kod domaćih investitora.

Do sada je raskinuto 99, a realizovano ili je u fazi realizacije 215 ugovora (68,5 odsto). Osnov za raskid ugovora je neispunjavanje ugovornih obaveza investitora usled nemogućnosti realizacije ili odustajanja od investicije. Najveći broj ugovora raskinut je sa domaćim investitorima (83).

Najviše subvencija odobreno je u najrazvijenijim opštinama (140 projekta), a samo 30 u najmanje razvijenim opštinama. Prosečna vrednost podsticaja po projektu 2,2 puta je veća u najrazvijenijim opštinama u odnosu na najmanje razvijene opštine. I vrednosti subvencija po radnom mestu su oko 20 odsto veće u najrazvijenijim opštinama.



Kakvi su rezultati borbe protiv sive ekonomije?

Poreska uprava je svojom naplatom uveliko premašila iznos od hiljadu milijardi, što je za tri odsto više u odnosu na prethodnu godinu, kaže za RTS direktorka Poreske uprave Dragana Marković. Tokom 2017. Poreska policija je podnela 1.560 krivičnih prijava protiv 2.000 lica za 1.700 krivičnih dela i 116 lica je lišeno slobode, kaže Markovićeva.

Poreska uprava je u prošloj godini u državni budžet i Fondove socijalnog osiguranja prosledila više od hiljadu milijardi dinara javnih prihoda, 35 milijardi više nego prethodne godine. Rast naplate beleže sve vrste poreza dok u nominalnom iznosu sa 572 milijarde dinara prednjači naplata doprinosa.

"Poreska uprava je svojom naplatom uveliko premašila iznos od hiljadu milijardi, precizno 1.136,4 milijarde je naplaćeno u 2017, što je za tri odsto više u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi prihoda, najveći je rast poreza na dobit i to čak 40 odsto", kaže u intervjuu za RTS direktorka Poreske uprave Dragana Marković.

Kada je naplata poreza na dobit veća za 40 odsto – to ukazuje na dobro poslovanje preduzeća. Kako se onda objašnjava manji prihod od PDV-a ?

Kada je reč o bruto PDV-u, moram istaći da je u 2017. PDV dostigao rekordni iznos u naplati i to preko 300 milijardi dinara. Od uvođenja tog poreskog oblika, prvi put je Poreska uprava naplatila 301,2 milijardi dinara ali, s druge strane, treba istaći da je i povraćaj PDV-a bio izuzetno visok u 2017, nikada veći – 215 milijardi, što je za 40 milijardi dinara više nego u prethodnoj godini i otuda taj neto PDV zapravo ispada da je niži u 2017.

U borbi protiv sive ekonomije prednjače kontrole fiskalnih kasa i radnog statusa zaposlenih. Koliko je urađeno na otkrivanju takozvanih fantomskih firmi i jesu li one opasniji generator sive ekonomije?

Aktivnosti Poreske policije uglavnom su usmerene na rano otkrivanje preduzeća koja pomažu regularnim privrednim subjektima u izbegavanju plaćanja poreza, takozvanim generatorima sive ekonomije. U toku 2017. otkriveno je 125 ovakvih privrednih subjekata. Kada je reč o sektoru kontrole, moram reći da je u 2017. izvršeno preko 18.000 kontrola i u 30 posto slučajeva su otkrivene nepravilnosti. Obračunati novootkriveni prihodi prilikom ovih kontrola iznose 16 milijardi.

U delokrugu rada Poreske policije je kontrola prometa akciznih proizvoda, javnost je informisana o nekim većim akcijama. Kakvi su ukupni rezultati?

Moram da kažem da je u toku 2017. Poreska policija podnela 1.560 krivičnih prijava protiv 2.000 lica za 1.700 krivičnih dela i 116 lica je lišeno slobode.

Pred kraj godine dobili ste pohvalu Svetske banke kao poreska uprava u Jugoistočnoj Evropi koja je najviše napredovala u efikasnosti nakon podnošenja poreske prijave. Od ovog januara trebalo bi da je svaku prijavu moguće i elektronski podneti?

Ekskluzivna informacija je da je od 1. januara 2018. Poreska uprava poreskim obveznicima omogućila sto posto elektronsko podnošenje prijava.

Vrh SNS traži izbore

U sredu sednica predsedništva naprednjaka, odlučuje se o timu za Beograd i glasanju za parlament. Ovu opciju "guraju" Nebojša Stefanović i Zorana Mihajlović

PRE nego što predsednica Skupštine Maja Gojković, najverovatnije krajem januara, raspiše beogradske izbore, naprednjaci će još jednom razmotriti mogućnost da građani Srbije ponovo glasaju i za republički parlament.



Vrh SNS će o tome raspravljati u sredu, 10. januara, na vanrednoj sednici Predsedništva stranke, a iako su nedavno doneli odluku da je glasanje za novi saziv parlamenta u danu beogradskih izbora nepotrebno, prema našim informacijama, moguće je da će ovog puta odluka biti drugačija.

Veliki broj funkcionera SNS smatra da bi trebalo građane još jednom pozvati na birališta, a među njima je najglasniji, ali i najuticajniji, član predsedništva stranke i potpredsednik Vlade Nebojša Stefanović. Uz Stefanovića, za objedinjavanje izbora je i ministarka Zorana Mihajlović.

Iako se protivi raspisivanju vanrednih parlamentarnih izbora, predsednik Srbije i lider naprednjaka Aleksandar Vučić tokom božićnih praznika nije u potpunosti isključio ni tu mogućnost:

- Moguće je da će moj predlog biti preglasan. Videćemo šta će drugi ljudi da kažu. Ne možete ići protiv celog predsedništva. Ali ja prosto smatram da nema razloga za to i da treba ući u eru redovnosti i potpune normalnosti, ne treba da svake izbore doživljavamo kao pitanje života ili smrti, kao što neki drugi pokušavaju.

Među glavnim argumentima zagovornika novih republičkih izbora su "naelektrisana" atmosfera i česti incidenti u Narodnoj skupštini. Ono što bi moglo da pretegne na njihovu stranu jesu i istraživanja javnog mnjenja, koja kažu da bi SNS sam na parlamentarnim izborima u Beogradu osvojio 44 odsto, ali da bi dobio malo manje glasova na glasanju samo za Beograd. Objedinjavanjem izbora "povukli" bi rezultat i u prestonici i izbegli eventualne optužbe opozicije da im se para podrška.

Kao razlog se navodi i to što bi, u slučaju da se u martu glasa i na republičkom nivou, u sledećem izbornom ciklusu 2022. godine mogli da budu održani opšti izbori - od lokalnih do predsedničkih.

Da su vanredni izbori mogući, može se naslutiti i iz stava predsednika SPS Ivice Dačića, koji je i posle odluke Glavnog odbora socijalista da se ne ide na vanredno glasanje poručivao da ga ne bi iznenadilo da se njihov stav promeni.

Beogradski izbori trebalo bi da budu održani između 4. i 18. marta, a od odluke da li će se istog dana glasati i za parlament u velikoj meri će zavisiti i "pakovanje" nastupa vladajućih stranaka. U slučaju zajedničkih izbora, velika je verovatnoća da će stranke vlasti ponovo nastupiti u širokom savezu. Zasad su se naprednjaci načelno dogovorili da na njihovoj listi za Beograd bude SDPS Rasima Ljajića.

Uz naprednjake, bez obzira na to da li će se glasati i za parlament, najverovatnije će biti i manji partneri - SPO, Pokret snaga Srbije Bogoljuba Karića, Srpska narodna partija Nenada Popovića i Aleksandar Vulin i njegov Pokret socijalista.

U kom "društvu" će na izborima nastupiti Dačićevi socijalisti, zavisice od ishoda razgovora sa naprednjacima. Lider SPS nije isključio opciju da se u Beogradu preslika njihova koalicija sa radikalima u Mionici, gde su na nedavno održanim lokalnim izborima osvojili 16 odsto podrške.

SPREMAN PREDLOG ZA IME LISTE

POVODOM mogućnosti raspisivanja i vanrednih parlamentarnih izbora, Nebojša Stefanović je u nedelju rekao da SNS pre svega hoće da pokaže rezultate i dodao da misli da će građani ceniti ogromno zalaganje gradske vlasti, uređene bulevare, nove fasade, asfaltirane ulice...

O timu SNS za Beograd, Stefanović je rekao da žele da na listi budu mnogi koji nisu ni članovi stranke, niti su se bavili politikom, i da hoće ljude koji žele da se bore za to da grad bude bolji. On je otkrio i da je jedan od predloga da naziv liste bude sličan "Aleksandar Vučić - volimo Beograd", jer se, kako je naglasio, bore za ideje, a ne za fotelje.



Potpisivanje ugovora o koncesiji za Aerodrom "Nikola Tesla" do kraja marta

Cilj poboljšanje uslova rada kako bi Er Srbija mogla da ponudi nove letove na dužim rutama

Francuska kompanija "Vansi erports" saopštila je danas da očekuje da će ugovor o koncesiji nad Aerodromom "Nikola Tesla" zvanično biti potpisan u prvom kvartalu godine, kad će i zvanično preuzeti upravljanje beogradskom vazdušnom lukom.



Kompanija "Vansi erports" je saopštila i da joj je cilj poboljšanje uslova rada aerodroma kako bi se omogućilo Er Srbiji da ponudi nove letove na dužim rutama kao deo svoje glavne strategije.

"Vansi" će graditi svoja partnerstva sa više od 200 aviokompanija, kako bi se, kažu, dodatno povećao saobraćaj i povezanost aerodroma u skladu sa jakim potencijalom ekonomskog rasta Srbije.

- Vansi erports će takođe iskoristiti značajna iskustva u domenu upravljanja aerodromom kao i razvojnu stručnost koju su stekli u Francuskoj i inostranstvu kako bi poboljšali ukupno korisničko iskustvo na aerodromu, naročito time što će reorganizovati i optimizovati putničke tokove i proširiti maloprodajna područja - navodi se u saopštenju.

Vlade Srbije koncesiju nad beogradskim aerodromom poverila je francuskoj kompaniji "Vansi erports", koja je pobedila na tenderu, a Francuzi su ponudili 501 milion evra za 25 godina, uz investicionu obavezu od 732 miliona evra, dok će godišnja taksa na koncesiju biti od pet do 16 miliona evra.

Koncesija od 25 godina pokriva finansiranje, rad, održavanje, proširenje i nadogradnju postojećeg aerodromskog terminala i pista.

Inače, reč je o kompaniji osnovanoj 1996. godine, koja je firma-ćerka kompanije "Vansi", sa 35 aerodoma u svetu, od toga 12 u Francuskoj, deset u Portugalu, šest u Dominikanskoj Republici, tri u Kambodži, dva u Japanu i po jednim u Čileu i Brazilu.

"Vansi erports" godišnje opslužuje 132 miliona putnika i više od 200 avio-kompanija, uz vrednost poslovanja višem od milijardu evra u 2016. godini.



Zaštitnik građana za "Blic": Otvorio sam vrata institucija

Poštovanje ljudskih prava u okviru nadležnosti institucije zaštitnika građana ne bi trebalo da bude neka apstraktna oblast o kojoj diskutujemo sa različitih teorijskih stanovišta. Još manje bi stepen ostvarenosti ljudskih prava u nekom društvu trebalo da postane isključivo predmet statističkih pokazatelja koji skrivaju život i realnost.



Upravo suprotno. Kada govorimo o poštovanju ljudskih prava, mislimo na naš svakodnevni život... Na to da li nam administracija omogućava ili nas ponekad svojim neefikasnim ili nezakonitim postupcima sprečava da se lečimo, obrazujemo, zapošljavamo, stanujemo. Ljudska prava se poštuju ili ne, zakon se sprovodi ili se ne sprovodi... To su pitanja na koja građani žele odgovor kada se u

konkretnim slučajevima pritužuju zaštitniku na rad državnih organa ili institucija.

Svakodnevno se radi na pritužbama koje nam stižu, a prijem građana koji su vam uveo u rad kancelarije, za sada obavljam najmanje jedanput mesečno. Posetama gradovima i opština po Srbiji želim da približim rad ove institucije, ali i da se upoznam sa specifičnim problemima lokala. Većina građana se žali na kršenje prava u imovinsko-pravnoj oblasti, ali u Šidu će se pojaviti specifični problemi sa migrantima, u Prijepolju deponija koja decenijama zagađuje Lim. U velikim industrijskim gradovima otpuštanje radnika čije nezadovoljstvo se preliva i na porodicu i širu zajednicu.

Primetio sam da je i dalje prisutan strah građana iz malih mesta da će neko saznati da su u obraćanju zaštitniku građana ukazali na neki lokalni problem i da će zbog toga snositi posledice. Da će zbog toga cela porodica, od dece u školi, preko roditelja na radnom mestu, imati probleme. Zabrinjava da građani i dalje predstavnike organa javne vlasti doživljavaju na tradicionalan način, kao institucije u koje ne treba imati poverenje ili od njih očekivati podršku. Naprotiv, državni organi i institucije postoje da bi zaštitili prava građana, a ne da bi im uterivali strah. U razgovoru sa predstavnicima lokalne samouprave namjera mi je i da mapiram one državne organe i institucije koji u najvećem broju krše prava građana i da korigujem njihov rad. Većina razgovora se građanima završava se rečima: „Želim samo da se poštuje zakon i ništa više od toga“. Tako i ja vidim svoj posao, koji u ovoj instituciji obavljam sa saradnicima.

O solidarnosti

Nedostaju mi vrednosti koje su krasile moje odrastanje, kao što su tolerancija, solidarnost, razumevanje i prihvatanje različitosti. Građani sa kojima razgovaram i koji ukazuju na životne probleme nemaju kome da se požale, čak ni svojim najbližim. Bolesni i stari ostaju usamljeni i to često pominju u razgovoru sa mnom.

Negovanje ovih ljudskih vrednosti moguće je samo u tolerantnom društvu koje ističe posebnosti svih svojih građana. U razvoju svesti čitavog društva, o neophodnosti uzajamnog razumevanja, imaju i odgovorne institucije sa razvijenim mehanizmima posebne zaštite prava najranjivijih.

Porodično, partnersko nasilje

Četvrt veka sam u pravnoj praksi i isto toliko godina svedočim u svim slučajevima nasilja koja nas okružuju. Ali nikada nijednog momenta nisam ostao ravnodušan na bilo kakvu pojavu nasilja, niti smatram da bi prema nasilju ili bahatosti mogli da postoje opravdanja i razlozi. A stiče se utisak da smo posle svega što nam se prethodnih decenija događalo, kao društvo postali neosetljivi ili nedovoljno osetljivi na vest da je muž ubio ženu, da su se vršnjaci u školi izboli noževima, da maloletno dete zlostavljaju roditelji. U odnosu na to, nasilje koje vidimo u svakodnevnoj komunikaciji i među predstavnicima društvene elite čini se manje važnim. Cenu takve i tolike ravnodušnosti već plaćamo jer budući da se ne sankcioniše na odgovarajući način, nasilje postaje sveprisutan i gotovo legitiman način komuniciranja.

Smatram da na njegovom suzbijanju moramo raditi mnogo ozbiljnije i požrtvovanije, sredstvima i mehanizmima kojima svako u svom delokrugu rada raspolaze. Treba krenuti od prvog stupnja - od nasilja u porodici. Zato sam, kada sam postao zaštitnik građana, insistirao na inicijativi „Učinimo nasilje vidljivijim“,

koje moram to da naglasim, nije samo kampanja čiji je cilj da osvesti i probudi pažnju. To je akcija koja ima praktičan i važan cilj, da uvođenjem specijalista sudske medicine odmah nakon počinjenog nasilja proces dokazivanja nasilja nad ženama i krivično gonjenje nasilnika dobije izvesniji epilog i završi se odgovarajućom kaznom. To će svakako delovati i preventivno na eventualne buduće nasilnike.

Svaki korak je važan, a tako i da svako ko je u lancu odgovornosti napravi taj svoj prvi korak. Verujem da bismo na taj način ubrzo imali sistem, pa samim tim i brz i efikasan odgovor na nasilje pred kojim ne možemo zatvarati oči.

Zašto sam za promenu Zakona

Kada sam stupio na funkciju zaštitnika građana krajem jula prošle godine, odmah sam najavio da će mi prioritet u narednom periodu biti izmena i dopuna Zakona o zaštitniku građana, kao i dalja afirmacija institucije. Najavio sam i rad na njoj jasnoj vidljivosti i prepoznatljivosti u društvu kao državne nezavisne institucije u oblasti zaštite ljudskih i manjinskih prava. Mišljenja sam takođe, da promene treba da idu u pravcu očuvanja samostalnosti i nezavisnosti ove institucije i što je najvažnije, u pravcu izgradnje njenog većeg autoriteta.

Izmena Zakona o zaštitniku građana je obaveza Srbije predviđena poglavljem 23 u pregovorima sa EU, ali to treba uraditi uz sveobuhvatno sagledavanje svih potreba ove institucije. To će nam, između ostalog, doneti organizacione promene, ali i što je najvažnije, preciznije i jasnije definisanje ovlašćenja Zaštitnika građana. Širenje ovlašćenja idu u pravcu efikasnijeg rada institucije, u funkciji zaštite i unapređenja ljudskih i manjinskih prava. Izmjena i dopuna Zakona omogućiće širi i jasnije definisan pravni okvir za rad koji prepoznaje sve nedostatke u sistemu zaštite i poštovanja prava građana i prepoznaje nepravilnosti u radu administracije. Građanin koji se obraća zaštitniku građanu treba da očekuje da će dobiti stručan odgovor koji se ne dovodi u pitanje. To je i pravi razlog zašto sam krenuo u izmenu i dopunu Zakona o zaštitniku građana.



Novi zakon o akcizama: Hoće li poskupeti kafa?

Novi Zakon o akcizama, kojim se uvodi akcizna markica na kafu, stupio je na snagu 1. januara. Time bi država trebalo da prihoduje više milijardi dinara, ali je otvoreno pitanje - kako to utiče na cenu kafe za krajnje potrošače? Ekonomisti kažu da poskupljenje neće biti veliki udarac na kućni budžet, a sličan stav dele i proizvođači.



Za razbuđivanje, povod za druženje ili recept za bolju koncentraciju - prema istraživanjima, kafa je u Srbiji omiljeni napitak. Po glavi stanovnika, godišnje se popije oko četiri kilograma tradicionalne crne - ili kako je često nazivaju - "turske" kafe. Hoće li tu statistiku promeniti uvođenje akcizne markice i poskupljenje kafe?

Akciza na neprženu kafu iznosi oko 85, a na prženu oko 107 dinara po kilogramu. Uvođenjem akcizne markice, kafa će biti skuplja za najmanje 10 odsto. To znači - da bi 200 grama kafe umesto 220, potrošači na dalje plaćali oko 242 dinara.

Međutim, pojedini proizvođači tvrde da poskupljenja neće biti. Iz "Grand kafe", koja drži oko 53 odsto tržišta, za N1 objašnjavaju da trošak akcizne markice neće biti prebačen na teret potrošača, jer je, kažu, za njih to način da se izbore sa nelegalnom konkurencijom.

- Same ove izmene na krajnju cenu neće uticati, bez obzira na to da smo se mi kao vodeći proizvođači u regionu morali pripremiti na apliciranje akciznih markica. Takođe, u poslednjih nekoliko dana došla je i nominalna vrednost akcizne markice istina je da će nas kao proizvođače, to sve skupa koštati više od milion evra, ali zbog toga, kafa u maloprodaji - kafa do krajnjeg potrošača neće poskupeti - kaže za N1 Andrej Bele, generalni direktor Strateškog područja kafa Atlantik Grupe.

Ekonomski analitičar Goran Nikolić navodi da će uvođenje nove mere voditi ka smanjenju sive ekonomije na tržištu kafe. Kaže da će građani ispijati šoljice legalne kafe, ali ne i značajno skuplje.

- Kafa na neki način nije luksuz. Međutim, zašto je ona dobra za akcize? Zato što je akcizno izdašna. Puno ljudi koristi kafu. Država je procenila da na taj način može da namakne jedan ozbiljan poreski prihod. Maksimalistička procena je da može doći do poskupljenja do deset odsto - ocenio je Nikolić.

Svaka peta šoljica kafe koja se popije u Srbiji napravljena je od sirove kafe, koja je na tržište stigla nelegalnim tokovima. I pitanje kvaliteta u direktnoj je vezi sa sivom ekonomijom, jer se na tržištu pojavljuju i pržionice koje koriste surogate u proizvodnji kafe.

Od svih karika u lancu, nova mera će ipak najviše značiti državnom budžetu, jer će država prihodovati od četiri do pet milijardi dinara samo tokom 2018. godine.